МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КООРДИНАЦІЙНА РАДА З НАУКОВОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ, ДОКТОРАНТІВ І МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
СТУДЕНТСЬКА РАДА

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

86 ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ ТА СТУДЕНТІВ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ ТА ФАРМАЦІЇ - 2026»

14-15 травня 2026 року

ЗАПОРІЖЖЯ – 2026

АНАЛІЗ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОТРЕБ ТА РІВНЯ ЗАДОВОЛЕНОСТІ ПАЦІЄНТІВ ФАРМАЦЕВТИЧНИМ КОНСУЛЬТУВАННЯМ В АПТЕЧНИХ ЗАКЛАДАХ 341
Хазова А. К.

ОСОБЛИВОСТІ ВАКЦИНАЛЬНОЇ КАМПАНІЇ ПРОТИ COVID-19 В ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТІ 342
Тищенко Т.М.

ВПЛИВ СТИЛЮ УПРАВЛІННЯ ГОЛОВНОЇ МЕДИЧНОЇ СЕСТРИ НА ЗАДОВОЛЕНІСТЬ РОБОТОЮ ПЕРСОНАЛУ ТА ЯКІСТЬ ОБСЛУГОВУВАННЯ ПАЦІЄНТІВ: РЕЗУЛЬТАТИ ЕМПІРИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ 343
Коваль Л.Ю.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ МЕДИЧНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ У ПОЛІКЛІНІЧНОМУ ВІДДІЛЕННІ: КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА 344
Благовісна Л.П.

ОЦІНКА ІНДИКАТОРІВ ЯКОСТІ ПОСЛУГ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ У РЕАБІЛІТАЦІЙНОМУ ВІДДІЛЕННІ ЗАКЛАДУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я 345
Бойко В.І.

ДОСВІД ФАРМАЦЕВТІВ З НАДАННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОПІКИ ПРИ НАБРЯКАХ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ ЕТІОЛОГІЇ 346
Хоменчук М.О.

ЛІДЕРСЬКІ КОМПЕТЕНТНОСТІ КЕРІВНИКА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ЯК СКЛАДОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ 347
Демидченко А.

ДОСЛІДЖЕННЯ ВІТЧИЗНЯНОГО РИНКУ АНТИДЕПРЕСАНТІВ 348
Любенок А.О.

EMERGENCY MEDICINE WORKFORCE CHALLENGES IN EASTERN EUROPE: INSIGHTS FROM MOLDOVA 349
Joju A.R.

ОБІЗНАНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ ЩОДО ВАКЦИНАЦІЇ ПРОТИ ВІРУСУ ПАПІЛОМИ ЛЮДИНИ ТА ГОТОВНІСТЬ ДО ІМУНІЗАЦІЇ ДІТЕЙ 349
Бойко Р. О., Брунарський С. А.

ДОСЛІДЖЕННЯ ВІТЧИЗНЯНОГО РИНКУ АНТИБІОТИКІВ І ХІМІОТЕРАПЕВТИЧНИХ ПРЕПАРАТІВ ДЛЯ ЗАСТОСУВАННЯ В ДЕРМАТОЛОГІЇ 350
Веліканова К.С.

БОТАНІКА, ФАРМАКОГНОЗІЯ, ФІТОХІМІЯ 352

ДОСЛІДЖЕННЯ КУМАРИНІВ В'ЯЗІЛЮ КУЧЕРЯВОГО ТРАВИ 352
Музика Д. А.

ПОРІВНЯЛЬНЕ ФАРМАКОГНОСТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ НАДЗЕМНОЇ ЧАСТИНИ *VALERIANA STOLONIFERA* CZERN. ТА *VALERIANA COLLINA* WALLR. 353
Кокітко В. І.353

СУЧАСНІ МЕТОДИ ЛАБОРАТОРНОЇ ТА ІНСТРУМЕНТАЛЬНОЇ ДІАГНОСТИКИ 355

ПОРУШЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ГЛУТАТІОНУ В ЕРИТРОЦИТАХ ПРИ ЗАЛІЗОДЕФІЦИТНИХ СТАНАХ У ЖІНОК РЕПРОДУКТИВНОГО ВІКУ. 355
Шубін В.О.

СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА ГАРМОНІЗАЦІЯ МЕТОДІВ ЛАБОРАТОРНОЇ ДІАГНОСТИКИ ПРОТЕЇНУРІЇ 356
Дерев'янко Д.В.

ОЦІНКА ТОЧНОСТІ РЕЄСТРАЦІЇ ПОСЛІДОВНИХ ГІСТОЛОГІЧНИХ ЗРІЗІВ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ МЕТОДУ ТОНКОПЛАТІВЧАСТИХ СПЛАЙНІВ (TPS) 357
Робота Д.В., Мороз А.В.

ЗМІНИ ЧОЛОВІЧОЇ РЕПРОДУКТИВНОЇ ФУНКЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ 358
Воронцова Л.Л., Коваленко В.А., Козачук О.С.

МОЖЛИВОСТІ ГЛИБОКОГО НАВЧАННЯ ТА АЛГОРИТМІВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В АВТОМАТИЗОВАНОМУ АНАЛІЗІ СПЕРМОГРАМИ 359
Гула І.Д.

ПОРІВНЯЛЬНЕ ФАРМАКОГНОСТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ НАДЗЕМНОЇ ЧАСТИНИ *VALERIANA STOLONIFERA* CZERN. ТА *VALERIANA COLLINA* WALLR.

Кокітко В. І.
Науковий керівник: д. фарм.н., професор Одинцова В. М.
Кафедра фармакогнозії, фармакології та ботаніки
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

Рослини роду Valeriana здавна привертають увагу науковців усього світу завдяки широкому спектру фармакологічної активності та значному вмісту біологічно активних речовин. Незважаючи на ґрунтовне вивчення підземних органів валеріани як офіцинальної лікарської рослинної сировини, надземна частина малодосліджених видів, зокрема *Valeriana stolonifera* Czern. та *Valeriana collina* Wallr., залишається недостатньо вивченою. У зв'язку з цим актуальним є дослідження трави валеріани, поширеної в умовах Запорізького регіону, з огляду на значний вихід товарної маси, перспективи сталого природокористування, та необхідності розширення вітчизняної сировинної бази.

Мета дослідження. Провести комплексне порівняльне фармакогностичне дослідження надземної частини *V. stolonifera* Czern. та *V. collina* Wallr.

Матеріали та методи. Об'єктами дослідження була трава *V. stolonifera* та *V. collina*, заготовлена на території Запорізької області у 2022-2024 роках. Фітохімічні дослідження проводили із застосуванням високоефективної рідинної хроматографії (ВЕРХ), газової хроматографії з мас-спектрометрією (ГХ-МС) та спектрофотометрії. Морфолого-анатомічні особливості вивчали макро- та мікроскопічними методами. Фармакологічну активність густих екстрактів оцінювали *in vivo* та *in vitro* методами.

Отримані результати. У результаті проведених досліджень у траві *V. stolonifera* та *V. collina* встановлено наявність флавоноїдів, гідроксикоричних кислот, дубильних речовин, летких компонентів, фітостеролів, вуглеводів та жирних кислот. Спектрофотометричним методом визначено, що вміст флавоноїдів у перерахунку на рутин становив 1,50 ± 0,01 % для *V. stolonifera* та 1,37 ± 0,01 % для *V. collina*. Вміст гідроксикоричних кислот у перерахунку на хлорогенову кислоту становив 0,67 ± 0,30 % та 0,21 ± 0,07 % відповідно, а поліфенольних сполук у перерахунку на галову кислоту – 0,93 ± 0,07 % та 0,77 ± 0,05 %.

Методом ВЕРХ у траві обох видів ідентифіковано шість флавоноїдів: рутин, нарингін, неогесперидин, кверцетин, лютеолін та апігенін. Загальний вміст ідентифікованих флавоноїдів у *V. stolonifera* становив 3996,90 мкг/г, тоді як у *V. collina* – 2278,20 мкг/г.

Методом ГХ-МС в екстрактах трави *V. stolonifera* та *V. collina* ідентифіковано 81 сполуку. Для *V. stolonifera* характерним є переважання похідних фуроєвої кислоти, фітолу та естерів органічних кислот, тоді як у *V. collina* домінують поліоли, цукрові деривати та ацетильовані ліпідні структури.

Встановлено, що сумарний вміст вуглеводів у траві *V. stolonifera* становив 73,0 мг/г, тоді як у *V. collina* – 32,7 мг/г. У складі фітостерольної фракції обох видів домінував *γ*-ситостерол. У траві *V. stolonifera* ідентифіковано 28 жирних кислот із сумарним вмістом 4944,01 мкг/г, у *V. collina* – 15 сполук із загальним вмістом 3590,40 мкг/г. В обох видах домінували лінолева, *α*-ліноленова та пальмітинова кислоти.

Морфолого-анатомічні дослідження дозволили встановити комплекс діагностичних ознак досліджуваної сировини. Для *V. stolonifera* характерна наявність столонів, вузьких лінійно-ланцетних сегментів листків та менших розмірів листкової пластинки, тоді як *V. collina* відрізняється відсутністю столонів і більшими сегментами листка. Для обох видів характерний дорзовентральний тип листка, аномоцитний тип продихового апарату та наявність простих одноклітинних і залозистих трихом. Виявлено міжвидові відмінності у ступені звивистості клітин епідермісу, щільності трихом та будові провідних пучків черешка.

На основі отриманих фітохімічних результатів розроблено технологію одержання густих екстрактів із трави обох видів із використанням 70 % етанолу. У густих екстрактах встановлено високий вміст флавоноїдів, гідроксикоричних кислот, жирних кислот та фітостеролів.

Фармакологічні дослідження показали, що густі екстракти належать до V класу токсичності та є практично нетоксичними. Встановлено виражену гепатопротекторну активність екстрактів, що проявлялась зниженням рівнів АЛТ, АСТ та лужної фосфатази в умовах експериментального ураження печінки. У дослідженні антиоксидантної активності методом DPPH екстракти обох видів проявили високу здатність до нейтралізації вільних радикалів. Антимікробні дослідження показали активність щодо *S. aureus*, *B. subtilis*, *E. coli*, *P. aeruginosa* та *C. albicans*.

Висновки. Результати комплексного фармакогностичного дослідження підтвердили перспективність використання надземної частини *V. stolonifera* Czern. та *V. collina* Wallr. як альтернативної лікарської рослинної сировини. Встановлено, що трава валеріани є перспективним джерелом БАР, здатним забезпечити розширення вітчизняної сировинної бази з урахуванням принципів сталого природокористування та раціонального використання рослинних ресурсів. За більшістю фітохімічних показників і вираженістю фармакологічної активності *V. stolonifera* характеризувалася вищим потенціалом. Отримані результати обґрунтовують доцільність подальшого використання надземної частини валеріани для розробки стандартизованих фітосубстанцій і створення нових фітопрепаратів.